

Тоғандарда екіжылдық айналыммен тауарлық өнім саналатын тұқы балықтарын өсіру технологиясы

Қазіргі тоған балық шаруашылығында дәстүрлі технология кеңінен қолданылады, оның ішінде екіжылдық балық өсіру ісі бар.

Технология сипаттамасы. Екі жыл бойы бапталған тұқы балықтарын интенсивті өсірудің технологиясы мыналарды қамтиды: көктемде тоғандарды дайындау және су құю; өсірілген құртшабақ пен биылғы жас балықтарды жіберу; күзде тоғандарды түсіру; жас балықтарды аулау және оларды қыстық тоғандарға ауыстыру; көктемде қыстайтын тоғаннан аулау; мелиорациялық дайындық және жемге арналған тоғандарды суландыру; екі жылдық өсімдіктерді өсіру; жемге арналған тоғандарды күзгі аулау және тауарлық балықты сату.

Балық өсіру кезінде тоғандардың тиімділігін арттыру үшін жоғары қарқындылық қолданылады, бұл тоғандардың табиғи жемшөп базасының даму деңгейін жақсарту, қайта пайдалануға болатын азықтандыру, оларды отырғызудың жоғары тығыздығымен бірнеше балық түрлерін (поликультураны) бірлесіп өсіру үшін органикалық және минералды тыңайтқыштарды қолданудан тұрады. Бұл технологияға сәйкес, әдетте тұқы мен шөпті балықтар өсіріледі.

Әдістің мәні мынада: тоғандарда балық аулау алдында балық өсіру және мелиорация шаралары жүзеге асырылады (табанды өсімдіктерден тазарту және жер жырту, дезинфекциялау, органикалық тыңайтқыштар және т.б.).

Жас балықтарды өсіруде жақсы кондиция алу және балық өнімділігін арттыру үшін орташа салмағы 0,3-тен 1 г-ға дейін өсетін құртшабақтарды, қоректендіру әдісі мен тұтынылатын тағамға байланысты ерекшеленетін балық поликультурасы қолданылады: тұқы (бентофаг), түрлі-түсті күміс тұқы (зоопланктофаг), ақ амур (жоғары сулы өсімдіктерді жейтін фитофаг), ақ дөңмаңдай (ұсақ балдырлар мен детрит суспензиясын жейтін фитопланктофаг).

Балықтарға арналған құрттарды өсіру тығыздығы: тұқыларда 50-ден 65 мың дана/га – ға дейін, ақ амур – 5 мың дана/га, ақ дөңмаңдай-30-50 мың дана/га, түрлі-түсті күміс тұқы-5-25 мың дана/га құрайды және балық өсіру аймағына байланысты.

Жас балықтарды өсіру кезінде интенсификациялық шаралар кешенін жүргізу маңызды шарт болып саналады: тоғандарды ұрықтандыру және құрамында 23%-ға дейін шикі ақуыз бар түйіршікті жасанды жеммен балықты тамақтандыру. Гидрохимиялық көрсеткіштерді үнемі бақылау қажет.

Балық өсіру нормативтеріне сәйкес, жас балықтардың орташа салмағы 25-30 г, семіздік коэффициенті 2,7 – 2,9 болады. Өсірілген құрттармен қоректенген тұқы шабақтарының өмір сүру деңгейі 65 %, шөпті балықтар - 50-65% құрайды. Тоғандарда өсіп келе жатқан балықтарды аулау күзде, қыркүйек-қазан айларының соңында аймаққа байланысты жүзеге асырылады.

Ал жас балықтардың қыстауы үшін оларға арналған қыстық тоғандар бар, қатпайтын қабатының тереңдігі 2 метр. Балық орналасу тығыздағы 1

гектарлық тоғанға 10 тоннаға дейін. Қыстау кезінде судағы оттегі мөлшері бақылауда болғаны жөн. Қажет жағдайда аэрация жасалуы тиіс. Қыс кезінде балықтардың массасы 10%-ға дейін азаяды. Қыстық тоғандардан балық мұз ерігеннен кейін ауланады.

Екіжылдық балықтарды өсіру технологиясы мынадай: тоғандарды дайындау және суға толтыру; жылдық балықтарды жіберу және екіжылдықтарды өсіру; тоғандарды түсіру; екіжылдықтарды аулау және тауарлық өнімді сату. Біржылдық тұқыларды орналастыру гектарына 10-20 мың данадан, ақ амур гектарына 50 данадан, дөңмаңдайлар гектарына 2-2,5 мың данадан келеді. Екіжылдық тұқы мен шөпқоректілердің шығымы 75-тен 80%-ға дейін. Орта есеппен алғанда, балық өнімділігі гектарына 20 центнерден және балық шаруашылығы өрбіген аймаққа байланысты болады.

